

Turnhoutse beelden en monumenten

1) Grote Markt

De Synergie (1998)

Het bronzen monument is van de hand van May Claerhout met het opschrift "Bouwen in vertrouwen. Het is een privé schenking van het aannemersbedrijf Van de Heyning, naar aanleiding van hun 100ste verjaardag. Het beeld heet "Synergie", wat samenwerking betekent. Zo werd de samenwerking tussen de kerk en de Staat in het Byzantijnse Rijk genoemd. May Claerhout is bekend om haar "Stadsbeeld" in de Antwerpse metro. Er hangen van haar werken in de inkomhal van de Sint-Rafaëlkliniek in Leuven, het Belgische Parlement, het Instituut voor Bakkers en beenhouwers in Antwerpen, in Monnikenheide in Zoersel. Ze ontwierp ook: "Europa", een bronzen beeld dat voor het Europese parlement staat. Zij tekent, schildert, maakt wandtapijten, ontwerpt glasramen, klederen en affiches.

Monument Slag van Turnhout (1889)

Tegen de muur van de Sint-Pieterskerk prijkt sinds 1889 een grafsteen. Die is van de hand van beeldhouwer Brozius. De herdenkingssteen kwam er naar aanleiding van de festiviteiten rond 100 jaar Slag van Turnhout.

Monument van de Patriot (1989)

Op 27 oktober 1989 werd het beeld, gemaakt door Leo Van Herwegen, ingehuldigd als herdenking aan 200 jaar Slag van Turnhout (1798). Een jury, bestaande uit kunstenaars en leden van het herdenkingscomité, hebben Leo Van Herwegen aangeduid als laureaat. De winnaar ontving daarvoor 100 000 franken. Het gaat hier niet om een oorlogsmonument, maar de klemtoon ligt in de uitstraling veeleer op de herdenking van een slag.

Zielsverhuizers (2004)

Het is een geschenk van het Hammelburgcomité aan de stad. Het is een blijvende herinnering aan de 30-jarige verzustering van Hammelburg en Turnhout. Dit werk is van de hand van Luk Van Soom. Het beeld staat aan het Tweetorentjesplein.

2) In de binnenstad

De Waterput (1993)

De pomp in de Gasthuisstraat, ter hoogte van winkelketen C&A, is een replica van de oude waterpompen die vroeger in de straten stonden. Dit was pomp nummer 1. Ze is geplaatst/geschonken door de personeelsvereniging 'Koninklijke Verbroedering Stadsdiensten Turnhout' in 1993 naar aanleiding van hun 50-jarig bestaan. De pomp is geplaatst waar vroeger ooit een waterput was. Het is een replica, ontworpen door Henri Baeken. De oorspronkelijke waterpomp die door Baron Coppens werd afgebroken en vervangen door een kleinere, stond voor een pand genaamd 'In het Fontein van Turnhout'. Vroeger stonden er overal pompen in Turnhout totdat de watertoren in 1904 voor de waterleiding zorgde en deze dus verving. Een pomp in de originele staat is nog aanwezig op het Begijnhof op het binnenkoertje van de infirmerie. Deze stond voordien vlak voor het postgebouw op de Grote Markt. Op de plaats waar nu de replica staat, stond vroeger de eerste waterpomp in de stad nummer 1. Onder de constructie bevindt zich nog de originele waterput, die door een glazen plaat te zien is.

Adam en Eva (2004)

Op de Zeshoek trekt het beeld Adam en Eva de aandacht, het is een meesterwerk van Luc Van Soom. Het is een metershoge bronzen beeld, dat eind 2004 geplaatst werd. Luc Van Soom woont in Rijkevorsel en maakte al heel wat furore. Adam en Eva zijn op veel vlakken het absolute nulpunt, daar waar alles begon. Het beeld is er gekomen door een wedstrijd, dat door het stadsbestuur was uitgeschreven. De opdracht luidde "Een ontmoeting in een gezellige en levendige stad". Het ontwerp van Adam & Eva stak met kop en schouders boven de concurrentie uit.

Het Monument van de Gesneuvelden (1922)

Vanaf 1922 staat er op het Zegeplein het Monument van de Gesneuvelden. De ontwerper van dit monument is Floris De Cuyper. De 3 reliëfstukken moeten ons voor eeuwig herinneren welke verschrikkelijke periode onze voorvaders tijdens WO I. doormaakten. Bovenop het monument bevindt zich de bronzen Madelon. Het beeld is al meermaals het doelwit van vandalen geweest. Ongeveer een halve eeuw geleden gingen onbekenden er met haar zwaard vandoor. Het oude zwaard is nog steeds spoorloos..

Stripmuur : De katten van de Driezenstraat (2017)

Deze muurschildering van Bram Luyts toont twee vrouwen met een verbrand gezicht, die samen een kat vormen. De muurschildering is gebaseerd op een verhaal van een jongeman die elke dag door de Driezenstraat passeerde, als hij daar aankwam sprongen er verschillende katten op hem. Om er voor te zorgen dat deze hem niet meer lastigvielen nam hij de volgende dag een kitje kokend water mee en toen de katten zich toonde gooide hij het

water over de katten. Toen hij de volgende dag terug door de Driezenstraat ging, zaten hier 2 vrouwen met een verbrand gezicht.

Stripmuur aan de Wollewei (2012)

Merho, de geestelijke vader van De Kiekeboes, had tijdens het feestjaar 'Turnhout 2012' de eer om stadstekenaar te zijn en om zo de vierde stripmuur te mogen realiseren voor Jeugdcentrum Wollewei. De stripmuur van Merho is ontworpen volgens een uniek concept: het is niet gewoon een stripmuur, maar wel een strip-strook-muur. Het ontwerp bestaat uit acht plaatjes, die van links naar rechts een kortverhaal vormen. Deze muur beeldt verschillende jongeren uit die hun creativiteit op verschillende manieren uiten. Deze muur verwijst naar een website van de provincie Antwerpen om jongeren aan te zetten tot het uiten van hun creatieve talenten.

Stripmuur over café de Ranonkel (2009)

Strip Turnhout kleedt met een tekening de muur tegenover café de Ranonkel aan. Het ontwerp van deze tweede stripmuur komt van Reinhart. Lezers van Libelle of het tijdschrift van De Bond kennen wellicht de strip Hunker Bunker, over het leven van een familie in een gewone Vlaamse straat. Zij komen, net als het ontwerp van de nieuwe stripmuur uit het brein van Reinhart Croon, een sympathieke illustrator-striptekenaar.

Stripmuur tegen de zijgevel van visserie de Weerelt (2007)

In 2007 werd er door de kunstenaar Jan Van der Veken, stadstekenaar in 2007, een stripmuur geschilderd, dit op de zijgevel van visserie de Weerelt. Het initiatief kwam van vzw Strip Turnhout.

Stripmuur Bloemekensgang (2011)

De Duitser Ulf Keyenburg maakt al enkele jaren opvallende stripverhalen onder de afkorting Ulf K. Hij kreeg heel wat bekendheid door de vertaling van zijn eerste album 'Der Mondgucker' in 1998.

Strip Turnhout realiseert sinds 2007 op verschillende plaatsen in de Turnhoutse binnenstad stripmuren. Zo kreeg in 2007 de zijgevel van De Weerelt in de Turnhoutse Warandestraat de eerste Turnhoutse stripmuur, naar een ontwerp

van Jan Van der Veken, op dat moment Turnhouts stadstekenaar. Tegenover café Ranonkel verschenen in 2009 de personages uit de strip 'Hunker Bunker' van Reinhart Croon. En nu zorgt het kleurige ontwerp van Ulf K., voluit Ulf Keyenburg, voor nog meer vrolijkheid in de Bloemekensgang.

“Een moderne creatie van misschien kitscherige barokke en renaissance geveltjes, een soort Ancien Belgique op zijn Turnhouts, maar toch door zijn charme, kleinschaligheid en verkeersvrijheid absoluut een aanwinst. Alhoewel de bijeengebrachte vormelementen historisch niet thuis horen in Turnhout.” Zo beschrijft Harry de Kok de Bloemekensgang.

3) De kasteelomgeving

Herdenkingssteen Jozef Simons (1948 – 1949)

Op 31 juli 1949 werd het Jozef Simonsmonument onthuld. Het monument is een kunstwerk van beeldhouwer Albert Poels. Het stelt een boek voor met op de rugzijde een bronzenplaat met de beeltenis van Jozef Simons en aan de zijkanten figuren van zijn werken en een rustbank. Jozef Simons is in Oelegem geboren.

Najade (1991)

Aan de voorkant van het kasteel vleide in 1991 de Najade zich op de slotgracht neer. Rik Poot ontwierp het beeld dat ons moet doen geloven hoe de waternimfen uit de Griekse mythologie er zouden hebben uitgezien. Het werk is een schenking van de Vlaamse Gemeenschap.

Taxandria (2003)

Dit beeld is het meest recente en dateert uit 2003, het werd ontworpen door de Turnhoutse recyclagekunstenaar, Paul Van Hees. Hij kreeg van de geschied- en heemkundige kring Taxandria de opdracht een beeld te ontwerpen. De vereniging vierde haar eeuwfeest en wilde een blijvende herinnering aan de stad schenken. Paul Van Hees koos voor een jachttafereel, waarbij een jager en zijn hond een vluchtend hert achterna zitten. Het vluchtende hert is sinds het ontstaan van Turnhout terug te vinden in het wapenschild van de stad. Het beeld stond eerst op de graskant, maar werd uiteindelijk in de vijver geplaatst uit voorzorg voor vandalisme.

Ultima Isla (2012)

Het beeld is van de kunstenaar Philip Aguirre y Otegui en staat op een eilandje in de slotgracht rond het kasteel van de hertogen van Brabant. Het beeld werd gecreëerd voor de exhibitie 'Tweespoort' (2012). Het beeld stelt een zwevende wolk of rots voor, met daarop een huis en een boom, archetypische elementen die de toeschouwer uitnodigen tot een persoonlijke poëtische reflectie.

Montezuma (1990)

Op het binnenplein van het kasteel, dat je bereikt door over de brug te wandelen, staat de mooie Montezuma. Montezuma was een koning bij de Inca's. Het Mexicaanse beeld symboliseert "iedereen die vermoord is, heeft recht op rechtspraak". Roel d'Haese maakte het beeld en het dateert uit 1990.

4) Warande en omgeving

Bronzen Adhemar (1991)

Onze kleine bronzen Adhemar staat in de tuin van de Warande en verpersoonlijkt Turnhout als stripstad. Het beeld is ontworpen door de kunstenaar Ivo Van Damme, in 1991.

Sinds eind jaren '70 vonden in onze stad de Stripedagen plaats. De bronzen Adhemar, de zoon van Nero uit de gelijknamige strip van Marc Sleen, werd tweejaarlijks uitgereikt tijdens de cultuurprijs voor de strip. Enkele bekende winnaars zijn: Hec Leemans, Kamagurka, Merho, Marc Legendre,...

Van 1951 tot 2002 verschenen de avonturen van Nero & Co praktisch onafgebroken in Vlaamse kranten. Nero speelde echter al een centrale rol sinds 1947 in de stripreeks "De avonturen van Detective Van Zwam". De kale man, afgezien van twee haren op zijn hoofd, is een vrij gezette man van middelbare leeftijd. Hij verdient de kost door te zijn wie hij is, bijna dagelijks verschijnt hij in de krant. Madam Nero en hij hebben samen een geniaal wonderkind, Adhemar. Hij is nog maar 5 jaar en inclusief zijn behaalde titels luidt zijn naam doctor professor Adhemar. De kleine jongen heeft een aantal vaste uitspraken die in vrijwel elk album voorbij komen.

"Dat is wetenschappelijk niet verantwoord!"

"Totaal uit de lucht gegrepen!"

Mega Poembeeld (1995)

Net buiten de Warande, meer bepaald op de grote luifel ter hoogte van de hoofdingang, prijkt het zogenaamde Mega Poembeeld. Een naakte man roept door een megafoon een boodschap. Aan eenieder van jullie de verbeelding om te filosoferen over wat de naakte man precies roept. Schreeuwt hij om een imaginaire gerechtigheid in de richting van het Turnhoutse gerechtsgebouw, of wil hij de voorbijgangers er gewoon attent op maken de Warande even binnen te stappen en zeker niet links te laten liggen? Daar geeft ieder zijn invulling aan. Het beeld is ontworpen door de stripillustrator Eric Joris. Het staat er sinds 1995.

Open Mind Nevada (1989)

In het cultuurhuis, de Warande zelf, trekt in de foyer, als je naar de podiumzaal wandelt, Open Mind Nevada meteen de aandacht.

Het grote kunstwerk bleef er staan na een expo van de Antwerpse kunstenaar Fred Bervoets in 1989.

Het Gezin (1963)

Het gezin van Turnhoutenaar Jhan Paulussen vind je terug op de campus van de christelijke beweging. Dat is temidden van de gebouwen van het ACV, ACW en CM. Die site is de voorbije jaren grondig verbouwd. Nog in de Korte Begijnenstraat is een monument terug te vinden ter ere van Deken Adams. Hij nam het rond de eeuwwisseling op voor de armen in de stad, hij richtte veel cursussen in en wilde vooral de zwakkeren helpen. Uit getuigenissen blijkt dat het een zeer sympathiek man was en zeer geliefd bij de arbeiders. Deken Adams, die ook een straatnaam naar zich vernoemd kreeg, stond ook aan de wieg van vakbond ACV-kempen.

Pieter Corbeels (1974)

In de voortuin van het Huis metten Thoren staat een herdenkingsbeeld voor Pieter Corbeels. De Leuvenaar is voor Turnhout van groot belang. Enige tijd dat hij in Turnhout was gearriveerd, stichtte hij een drukkerij. In die drukkerij was de heer Brepols leerjongen. Corbeels zelf zou volgens sommige bronnen ook nog in de Slag van Turnhout hebben meegevochten. Omdat hij ook Boerenkrijgleider was, is hij in 1799 in de bossen rond Mol-Postel opgepakt en later door de Fransen terechtgesteld. Corbeels heeft de papierverwerkende nijverheid in Turnhout geïntroduceerd, Brepols heeft het grootgebracht. Op de gedenksteen prijkt: 'Pieter Corbeels, gefuziljeerd in 1799. Voor vrijheid en voor recht, ongeknecht en vereerd, voor outer en heerd'. Het beeld is in 1974 ontworpen door de kunstenaar Jhan Paulussen.

Den Engel (1789)

In het Paterspand hangt 'Den Engel'. Het is het originele beeld dat oorspronkelijk aan het hoekhuis van de Patersstraat met de Grote Markt hing. Door een gerechtelijke uitspraak mocht het niet langer in openlucht hangen. Het Mariabeeld 'Den Engel' heeft zijn naam overigens te danken aan het huis 'Den Engel'. Dat heeft uiteindelijk niets met de engelen op zich te maken, maar wel dat het beeld hing aan de gevel van het hoekhuis op de Grote Markt met de Patersstraat. Gerard Pompe heeft het beeld ontworpen in 1789.

Renier Snieders (1930)

Op het Patersplein vindt u het monumentale herdenkingsstandbeeld voor Renier Snieders. Het ietwat oubollige uitzijende, maar daarom niet minderwaardige beeld, werd opgetrokken voor deze Nederlandse dokter en letterkundige. Snieders werd in 1812 in het Nederlandse Bladel geboren, maar vestigde zich later als geneesheer in Turnhout. In 1888 stierf hij. In 1930 is het herdenkingsbeeld ontworpen door kunstenaar Alfons Strijmans.

De Meander (1989)

De Meander is terug te vinden in de Otterstraat. Het staat er vanaf 1989 en is ontworpen door Jan Crab, een kunstenaar. In 2014 werd het werk beklad met graffiti met volgende zin: Ik rijg je aan mijn ketting en hang je tegen mijn borst!

De Babbelaars (1997)

babbeltje sloegen.

Dominique Nédée wilde bij de opening van hotel Corsendonk-Viane in 1993 geen bloemen noch kransen, maar wel een bijdrage tot de toeristische en culturele activiteiten van de stad. Samen met de stad gaven zij Paul Dirckx de opdracht een beeldje te maken dat past bij de omgeving van het Victoriapark. De drie bronzen figuren op de parkbank in het drukke Turnhout symboliseren de “semmeleirs” van Turnhout. Het beeld dateert van 1997 en verwijst naar de vroegere volksbuurt waar de mensen op zomeravonden buiten zaten en een lustig

Beeld van de Heilige Elisabeth (1998)

Het beeld van de Heilige Elisabeth, ontworpen door Karel Van Roy, is te vinden tegen de gevel van het HIVSET in de Herentalsstraat. Het dateert uit 1998.

Empatie (2007)

Empatie (2007), te vinden in de Mermansstraat bij het dagcentrum Muylenbergh, is ontworpen door de kunstenaar Achilles Cools.

De Reiziger (1999)

De Reiziger prijkt op de rotonde bij het Turnhoutse station. Dit bijna 4 meter hoge beeld is al van ver op te merken en troont statig boven de rotonde uit. Het beeld riep, toen de laureaat van de kunstenaarswedstrijd bekend werd gemaakt, heel wat controverse op. Het is een stilistische weergave van een rugzaktoerist die naar het station trekt. Deze roestige reiziger van Paul Gees dateert uit 1999 en torst in zijn rugzak 2 grote stenen. Het beeld werd ingehuldigd na de heraanleg

van de Stationsstraat. Hoewel er tegenstanders van het beeld zijn, komen er ook veel kunstliefhebbers speciaal voor naar Turnhout!

De drie vrouwen (2006)

Achilles Cools ontwierp het beeld 'de drie vrouwen'. Dit beeld is te vinden op de hoek van de Patersstraat en de Korte Begijnenstraat, de drie vrouwen staan hier te praten en kijken heel devoot naar boven. Zij speelden een zeer grote rol in de geschiedenis van de stad. Het gaat om Maria Van Hongarije, Amalia Van Solms en Maria Van Brabant. Het beeld is bijna 2 meter hoog en anderhalve meter breed. Het beeld is geplaatst in 2006.

Hoofdzetel van de Christelijke Mutualiteit van het arrondissement Turnhout (1997)

Op de toren staat een kunstwerk van architect-kunstenaar Emiel Van Loven. Het geeft de basiswaarden van de Christelijke Mutualiteit aan: het geloof dat de realisatie van elke opdracht mogelijk maakt, de hoop die de verwachtingen van elkeen vervult, de liefde die elke last licht om dragen maakt, de kracht en de inzet om onze idealen waar te maken. Gebouwd in de periode 1997-1999 door Dhr. Emiel Van Loven en Dhr. Carli Vanhout.

Pro Patria (1956)

In de centrale dreef van het Stadspark staat het statige oorlogsmonument Pro Patria. Het gedenkt de gesneuvelden van WO II. Het dateert van 1956 en is ontworpen door kunstenaar Remy Cornelissen. Enkele jaren geleden kregen de betonnen mansfiguren nog een verstevigingbeurt.

Melpomenia (1992)

In de inkomhal van het crematorium 'Pontes' staat het houten beeld Melpomenia, het dateert van 1992 en is ontworpen door Jan Ceustermans. Het beeld stelt drie frêle jongedames voor, verstrengeld in elkaar.

Meisje (1959)

Op het centrale pleintje in de Bevrijdingsstraat prijkt het 'Meisje', een bronzen beeld van Henri Lenaerts. Het Meisje lijkt te schuilen onder een grote doek, niet voor de regen, maar wel voor al wat de moderne maatschappij op haar afjaagt.

Zeerobben (1922)

In 1922 zijn de Zeerobben op het Volkssplein geplaatst. Het is ook een fontein en er naast zijn zitbanken voorzien. Het stadsbestuur plantte het Volkssplein vele jaren geleden vol met bomen. Dat maakt het vooral op broeierige zomerdagen een leuke plek om te vertoeven. Fontein met zeerobben kwam tot stand in een periode waarin tuinsteden werden gebouwd naar het Engels model uit de 19de eeuw. In tuinsteden werden de voordelen van het platteland en de stad gecombineerd. Dit als reactie op de stedelijke bekrompen arbeiderswoningen.

Monument voor de Vrede (1976)

Monument voor de Vrede kwam tot stand onder invloed van de Brusselse kustenaarsgroep "Mass and Individual Moving" en werd op 8 mei 1976 geplaatst. De betonkubus bevat een stukje radiumstaal en een boodschap van Walter Van den Broeck. Bepaalde groepen wilden rond deze tijdsperiode mensen wijzen op de gevaren van radioactiviteit. Het stukje radium zal op 8 mei 2100 afgebroken worden en de kubus kan dan zonder enig risico geopend worden. Dan kan men tevens ook de ingesloten boodschap lezen van auteur Walter Van den Broeck. Het monument stond voorheen aan het cultuurhuis "De Warande" en werd in 1989 overgeplaatst naar de Smalvoorstraat.

Vruchtbare samenwerking (1998)

De Hammelburgstraat dateert uit 1988 en de Turnhoutse zusterstad Hammelburg in Beieren schonk voor de opening van de straat een speciale gedenksteen. De ondertekening van de officiële 'partnerschapsovereenkomst' tussen beide steden dateert uit 1794. In 1984 kreeg Hammelburg al een Turnhouterstrasse. Vier jaar later gebeurde hier in Turnhout het omgekeerde. De gedenksteen is een Wiesersteen, een rode zandsteen die typisch is voor de streek rond Hammelburg. De kunstenaars die deze gedenksteen hebben ontworpen zijn Raf Opstaels en Luc Schuyten. Naast de steen schonk de Duitse stad ook een linde- en eikenboom. Die werden beide in de straat aangeplant.

Opleidingscentrum (1946)

In 1946 wordt de kazerne 'Majoor Blairon' een opleidings- en vormingscentrum voor dienstplichtigen. Ruim 1 miljoen miliciens maken voor het eerst kennis met het soldatenleven in Turnhout. Na het opschorten van de dienstplicht in 1994 kwam er een einde aan het soldatenleven in de stad.

Na de definitieve sluiting in 1999 werd de kazerne opgekocht door de stad en kreeg een totaal nieuwe invulling. Maar de kazerne behoudt nog steeds haar identiteit, het ruime paradeplein werd dan wel omgevormd tot parking, maar de voornaamste blokken A, B, C en D vormen nog steeds de kazerne Blairon.

5) Nieuwe Kaai

Niefkaaiers beeld (2015)

Aan de Nieuwe Kaai pronkt een bronzen beeldje met de titel 'De Niefkaaier'. Jef Van Leeuw (2015), beeldhouwer, maakte dit beeld. Een monument van de buurtbewoners die het beeldje er plaatsten met één duidelijke boodschap: "De beste stuurliu staan aan wal". Om de Niefkaaier een gepaste steun te geven kregen zij van Eandis, een gerecycleerde verlichtingspaal. Deze paal past perfect in de rij verlichtingspalen naast het wandelpad.

Voortdurende ontwikkeling (2015)

"Voortdurende ontwikkeling" is het spool dat een afgewikkelde draad heeft. Het spool wordt dus 'ontwikkeld' (afgerold). Het spool verwijst ook naar de omgeving die in voortdurende ontwikkeling blijft. Het spool wordt als speeltoestel gebruikt.

Stalen kubus (2015)

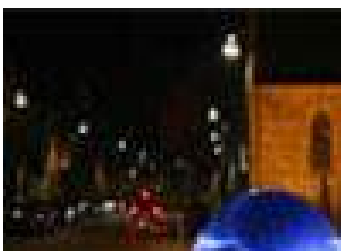

Deze kubus + de wand naast de baan aan de ligweide verwijst naar de staalproductie van Allard.

De roestvorming is eigenlijk een beschermende laag voor het onderliggende metaal.

Aan de Nieuwe Kaai is er ook nog de toren, spits, het aandachtspunt wanneer men van Merksplas onze stad binnen rijdt. De spits is echter wat laag uitgevallen en helaas brandt de blauwe verlichting niet meer. De gezellige jachthaven aan de Nieuwe Kaai maakt een stop de moeite waard. Het is een echte knoop tussen stad, water en groengebied. Wandel-, fiets- en vaarroutes komen hier samen.

De Sfeer (2003)

De Sfeer is te vinden aan de Theobalduskapel. Aannemer Vangeel, die de Patersstraat heraanlegde, schonk het kunstwerk aan de stad. Het is een stalen bol, overgoten met water, die vooral 's avonds idyllisch toont als het verlicht is. De bol refereert uiteraard naar de kanonskogels die Onze-Lieve-Vrouw volgens de legende van de Theobalduskapel zou opgevangen hebben tijdens de Slag van Turnhout. Op die manier zou het Patriottenleger van Turnhout in 1789 het Oostenrijkse leger verslaan hebben. Het beeld dateert uit 2003.

De Begijn (2003)

Het is een geschenk van de Turnhoutse stadsgidsen bij hun 20ste verjaardag. Het werk is van Leona Sels uit Vosselaar, zij stelde het beeld tentoon op het Begijnhof. Dit was voor de stadsgidsen de gelegenheid om het beeld aan te kopen. Het beeld stelt een begijn voor. Louis Goris, de gewezen beheerder van het begijnhofmuseum, zag er de begijn Anna Temmerman in. Anna Temmerman was één van de laatste bejinnen die er leefde na WO II.

De kruidenplukkende Begijn (2007)

Op 5 mei 2007 werd de nieuwe kruidentuin in het Begijnhof ingehuldigd. Hierbij schonken kunstenaar Freddy Van Dijck en de vrienden van het Begijnhof van Turnhout vzw het beeld "Kruidenplukkende begijn" aan het Begijnhofmuseum. Dit beeld heeft een prominente plaats gekregen in de nieuwe kruidentuin.

De Beeldentuin bij het Taxandriamuseum: Bacchus (1851), Venus (1851), Vrouwenbeeld (1967)

De tuin achter het Huis metten Thoren, nu het Taxandriamuseum, werd aangelegd in renaissancestijl. Hij werd verfraaid met een fontein, zandstenen beeltenissen van Venus en Bacchus. Deze 2 zandstenen beelden worden toegeschreven aan de Antwerpse beeldhouwer Joseph Ducaju. Bacchus, de god van de wijn, is de zoon van God Zeus en zijn sterfelijke moeder Semele. De Griekse tegenhanger van Bacchus is Dionysos. De attributen van Bacchus zijn een reevel, vergezeld van een dier, de dennenappel/pijnappel vormt de top van de met druivenranken omwonden thyrsus-staf van Bacchus. Als vrucht van een groen blijvende boom: symbool van leven na de dood. Venus, de Romeinse godin van de liefde, beschermster van tuinen en wijngaarden, werd later vereenzelvigd met de Griekse Aphrodite. De attributen van Venus zijn een roofvogel en hagedis/kameleon.

Er is ook een zuilenfragment afkomstig van de priorij van Corsendonk te vinden. In de tuin staat een massieve poortomlijsting, deze is afkomstig van het kasteel. De poortomlijsting werd over enkele jaren toevallig ontdekt op het grasperk van het kasteel Molenwaterhof te Herentals. Tenslotte is er in de tuin ook een vrouwenbeeld van de Turnhoutse beeldhouwer Leonard Baeken te vinden. Een staand vrouwelijk naakt in arduin, zij houdt aan de achterzijde een drapering vast. Getekend rechter zijkant onderaan 'L. Baeken 67'. Leonard Baeken was leraar boetseren aan de Academie van Turnhout van 1962 tot aan zijn ontslag in 1974.

De Herdenking van Luitenant Salmon (2004)

Op zondag 24 september 1944 was de Turnhoutse stadskern bevrijd van de Duitse bezetter. Achter het kanaal van Turnhout ging de strijd echter nog verder. Luitenant Thomas William Salmon was de officier die de gevechtsgroep van de Britse verkenners, genaamd de 'Polar Bears',

leidde. Hij ging samen met luitenant Newman naar de belangrijkste brug, over het kanaal, om de vijandelijke posities op de andere oever te lokaliseren. Vervolgens wilden ze het vuur van de mortieren erop richten. Toen ze de oever naderde, opende een machinegeweer het vuur op luitenant Salmon. Luitenant Newman slaagde erin dekking te zoeken. Nadat het peloton de overkant van de vaart met geschut bestookt had, kon luitenant Salmon worden weggedragen om vervolgens in vliegende vaart naar het ziekenhuis te worden gebracht. Alle hulp kwam echter te laat. Hij stierf voor de dokters hem konden opereren. Enkele dagen later werd hij op het stedelijk kerkhof van Turnhout begraven, waar hij nog steeds rust. De gedenksteen van Luitenant Salmon is terug te vinden op de Koningin Elisabethlei nabij de oude kaai.

6) Beelden in de Albert Van Dyckstraat (2012)

Kunstenaar Jef Van Leeuw begon samen met vijf vrienden. Uit in totaal 21,5 ton marmer maakten ze zes grote standbeelden die allen iets te maken hebben met de geschiedenis van Turnhout. Sinds 2015 zijn deze kunstwerken te bewonderen in de tuin van zorgcentrum De Wending. Deze beeldencollectie is het resultaat van het project 'Turnhout in Steen' in 2012.

Hert in frame (Yan Shu Fe)

Als kind leerde ze van haar vader dat enkel schoonheid de wereld kan redden en in stand houden. Die levensles is nu haar eigen motto. Daarom koos ze voor een loopbaan als kunstenares. Voor Chinezen betekent kunst schoonheid, ze noemen het daarom schone kunsten. Haar beeld met het hert in een frame van speelkaarten beelden 800 jaar stadsrechten uit.

Onberispte natuur (Medardo Maseroli)

In de jaren '70 raakte tekenaar/schilder Medardo in de ban van het surrealisme. Pas later heeft hij de liefde voor marmer ontdekt en startte hij met beeldhouwen. Hij is erg geïnspireerd door maatschappelijke thema's als armoede, oorlog en milieuproblemen. Met zijn beeld probeert Medardo de overgang voor te stellen van de prachtige, onberispte natuur en het ontstaan van het sterrendorp Turnhout.

Goedlachse joker (Jef Van Leeuw)

Jef Van Leeuw is een beeldhouwer met een voorliefde voor marmer en brons, maar hij schuwt evenmin andere steensoorten, polyester, hout of klei. Hij laat de toeschouwer meegenieten van zijn ongebreidelde fantasie en zijn surrealistisch aandoende mythische figuren. Zijn goedlachse joker trekt de kaart van 800 jaar stadsrechten en houdt de stad in balans. Het beeld stelt ook twee schilden, de kerk, de watertoren en de verschillende beroepen (ambachten) voor.

Levensboom (Willy Roothoofd)

Willy Roothoofd volgde publiciteit en grafische vormgeving in Heist-op-den-Berg. Zijn beelden zijn gegroeid uit de communicatie tussen beeldhouwer en steen. Bij deze opdracht heeft Willy zich laten inspireren door het thema 'zandland-randland': de zandige heide waar de landbouwers creatief en vindingrijk moesten zijn voor de bemesting van de zandgronden en het laten grazen van de schapen. De strijd tussen mens en natuur is een kwestie van overleven. Vandaar het idee om een levensboom te ontwerpen met bovenaan een gestileerde levensrune welke uitmondt in een soort bloem met bijhorende vrucht.

Vos op getorste sokkel (Johanna Lismunt)

Vorm geven aan de ruwe materie, of het nu klei is, hout of steen, is een uitdrukking van de ziel door de focus van het ego ondersteund door lichamelijke kracht en handvaardigheid. Het geeft je het gevoel dat het er toe doet wat je denkt, voelt en bent, dat je een soort orde kunt verzoenen en het inerte kunt transformeren en bezielen. We leven letterlijk in een tijd van ommekeer, in een wending. Naarmate levende wezens in het algemeen en de mens (in het bijzonder zich kunnen aanpassen aan veranderende omstandigheden en nieuwe uitdagingen kunnen aangaan, stijgen hun kansen op ontwikkeling, vooruitgang en zelfs op overleven. Deze gedachten werkte Johanna uit in haar beeld.

Deken op mik (Leo Peeters)

Met zin voor humor en realiteit streelt deze Arendonkenaar het oog met zijn werk waarin realisme en surrealisme samengaan. Hij haalt zijn inspiratie grotendeels uit spreekwoorden en gezegdes. Leo verbeeldt in zijn werk een bekend Turnhouts gezegde: 'De beste Turnhauwter hee nog altaai een seuzie gepikt'.

7) Turnova

Vriendschap (2020)

Op het theaterpleintje in Turnova plaatste vriendenkring Amicitia het beeld "Vriendschap" van Annemie Loos. Zij maakte het voor de 150ste verjaardag van de vereniging die ooit het Theater 1900 liet bouwen.

*****